

Відповідь
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на проект експертного висновку ГЕР щодо підсумків роботи ЕГ із проведення акредитаційної експертизи
освітньо-професійної програми
24556 «Захист інформації в телекомунікаціях» ,
рівень вищої освіти Магістр, спеціальність 172 - Телекомунікації та радіотехніка

Звіт ЕГ	Коментар КНУТШ на звіт ЕГ	Підсумки роботи ЕГ та їх оцінка ГЕР	Коментар КНУТШ
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми			
Рівень В		Рівень В	
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 1: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1. Сильні сторони: 1. ОП «Захист інформації в телекомунікаціях» має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії КНУ ім.Т.Шевченка. Позитивні практики: 1. Зацікавленість роботодавців у підготовці фахівців за даною спеціальністю. 2. Фокусом програми є практико-орієнтована підготовка висококваліфікованих фахівців для використання технологій, засобів та систем захисту інформації у сфері електроніки та телекомунікації. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1. Недоліки: 1. У закладі вищої освіти та на факультеті, де реалізується ОП, періодично проводяться опитування студентів. Зокрема, представлені результати аналізу, які стосуються</p>	<p>По пунктах переліку слабких сторін надаємо такі пояснення: 1. Анкетування здобувачів щодо якості реалізації саме цієї ОП не проводилось через малий контингент здобувачів. У цьому навчальному році вперше було набрано мінімально прийнятну кількість здобувачів (5 студентів), і таке опитування планується. Але здобувачі першого року навчання тільки почали ознайомлення з цією ОП і чіткого розуміння про її модернізацію ще не мають. Натомість на кафедрі, яка забезпечує реалізацію цієї програми, крім офіційного анонімного анкетування, особливо для роботи з малими групами використовуються неформальні бесіди викладачів зі здобувачами, в тому числі запитання про цікавість та корисність матеріалу лекції безпосередньо під час заняття. Це дозволяє врахувати побажання здобувачів щодо змісту та методів викладання ОК. 2. При формуванні ОП відбувалась активна взаємодія з роботодавцями, що відмічено в звіті ЕГ. Щодо перегляду робочих програм ОК програми взаємодія з роботодавцями також відбувалась.</p>	<p>1.4. ГЕР погоджується із висновком експертної групи щодо того, що за відсутності стандарту, освітня програма в основному відповідає вимогам Національної рамки кваліфікацій (НРК), однак, це не знімало необхідності здійснення обов'язкового перегляду ОП при змінах змісту НРК, які відбувались у 2019 та 2020 роках та для врахування сучасних тенденцій розвитку спеціальності - «Телекомунікації та радіотехніка» та предметної області освітньої програми – захист інформації в телекомунікаціях. ГЕР не погоджується із рекомендацією ЕГ щодо врахування уточнення формулювання інтегральної компетентності ОП, загальних та фахових компетентностей та відповідних їм програмних результатів навчання відповідно до вимог оприлюдненого проєкту стандарту вищої освіти України для другого (магістерського) рівня освіти зі спеціальності 172 Телекомунікації та радіотехніка через те, що проєкт стандарту не є керівним документом. Однак, ГЕР вважає за необхідне вказати, що лише 2 (дві) компетентності (включно з інтегральною) з 19 та 1 (один)</p>	<p>Університет дякує ГЕР за рекомендації, які безумовно будуть враховані при перегляді програми. До цього часу потреби у перегляді програми не було оскільки: 1) при затвердженні опису цієї ОП її термін дії було визначено у 5 років, а наказ ректора про введення в дію датовано 2019 роком; 2) зміни, які було внесено до НРК України з моменту затвердження програми не стосувалися рівня складності закріплених у програмі формулювань компетентностей та результатів навчання. Включені в ОП результати навчання відповідають вимогам НРК. Зазначимо, що у відомостях самооцінювання Університет достатньою мірою обґрунтував відповідність визначених ОП програмних результатів навчання вимогам чинної редакції Національної рамки кваліфікацій (див. стор. 5-6); 3) оскільки ідентифікація рівня вищої освіти у описі програми здійснюється, у тому числі із</p>

<p>мотивації студентів до відвідування занять та навчання. Проте відсутні результати анкетування здобувачів щодо якості реалізації саме цієї ОП та їх оприлюднення, не проводились зустрічі та опитування з обговорення цілей ОП та її модернізації;</p> <p>2. Недостатнє залучення роботодавців до обговорення цілей ОП, перегляду та оновлення ОП;</p> <p>3. Інтегральна компетентність ОП, загальні та фахові компетентності та відповідні їм програмні результати навчання потребують уточнення відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій зі змінами від 02.07.2020р.</p> <p>Експертна група рекомендує:</p> <p>1. Розвивати практику збору та врахування пропозицій стейкхолдерів при формуванні цілі ОП та її оновленні через застосування онлайн-форм та публікацію внесених змін на сайті університету;</p> <p>2. Покращити роботу по оприлюдненню і оновленню документації щодо реалізації ОП на сайті університету та інформувати громадськість про внесені зміни;</p> <p>3. ЕГ наголошує на необхідності перегляду ОП «Захист інформації в телекомунікаціях» відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій зі змінами від 02.07.2020 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п#Text) у частині, що стосується формулювання інтегральної компетентності, уточнення загальних, фахових</p>	<p>Головним зауваженням в цьому плані може бути недостатність протоколювання такої взаємодії. Оновлення програми не відбувалось через малий досвід роботи за цією програмою, яка фактично була введена в дію наказом Ректора у серпні 2019 р. Зараз накопичені певні висновки щодо роботи за цією ОП, і з урахуванням рекомендацій експертів ОП може бути модернізована.</p> <p>3. Опис освітньої програми було затверджено у 2019 році, а зміни до Національної рамки кваліфікацій затверджені 28.06.2020 року. Оскільки ідентифікація програм в описі програм здійснюється одночасно за HE-QF і EQF-LLL, то необхідності у терміновому, до завершення дії опису програми і до проходження акредитації, не було. Запропоновані ЕГ уточнення плануються зробити під час модернізації ОП, про яку йшлося вище.</p>	<p>результат навчання з 20 пов'язані безпосередньо із заявленою в ОП предметною областю – захистом інформації в телекомунікаціях. Решта компетентностей та програмних результатів навчання мають відношення до загальних питань телекомунікацій, радіотехніки та електроніки. Таким чином, компетентності та результати навчання, сформульовані в ОП, не забезпечують досягнення мети освітньої програми, яка полягає в «підготовці фахівців із захисту інформації». ГЕР зауважує, заявлений термін перегляду 5 років не дає можливості врахувати зміни в галузі – електроніці та телекомунікаціях та предметній області – захисту інформації в телекомунікаціях, які відбуваються за цей період. Це, безумовно призводить до застарівання як змісту самої освітньої програми (формулювань компетентностей та програмних результатів), так і змісту освітніх компонент. Аналіз освітньої програми та робочих програм навчальних дисциплін показав, що Університет не використовує можливості, визначені своїми нормативними документами, до вдосконалення як самої освітньої програми, так і освітніх компонент, які мають забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання. Також зазначаємо, що опанування фахової компетентності 3 ускладнено через виконання більшості практичних завдань з використанням моделювання, а не на обладнанні, пов'язаному із захистом інформації, через відсутність такого обладнання, що впливає зі звіту експертної групи. Також зазначаємо, що перелік дисциплін, який безпосередньо</p>	<p>використанням рамки кваліфікацій європейського простору вищої освіти (другий рівень QF-EHEA) і європейської рамки кваліфікацій упродовж життя (7 рівень EQFLLL) то, з врахуванням того що на титульній сторінці вказано коли програма була затверджена, можливість помилкового трактування рівня освіти абсолютно виключена;</p> <p>4) за період існування програми не надходило критично значимих зауважень від стейкхолдерів.</p> <p>5) за період існування програми (3 роки від завершення розробки опису, 2 роки з часу формування навчального плану), в галузі не відбувалось настільки вагомих змін, які вимагають додавання або заміни освітніх компонентів (ОК) або зміни компетентностей. Таким чином для врахування динаміки галузі було достатньо вносити зміни в зміст окремих ОК, нагадаємо останні зміни в робочі програми ОК були внесені в червні 2021 р., тобто практично напередодні акредитації. Таким чином зауваження про неврахування "сучасних тенденцій розвитку спеціальності" виглядає дивним.</p> <p>6) Зауваження ГЕР щодо малої кількості компетентностей та результатів навчання, які мають відношення до захисту інформації також не є коректним. З врахуванням того, що підготовка фахівців відбувається за визначеною спеціальністю є</p>
--	---	--	--

<p>компетентностей та відповідних їм програмним результатам навчання. Рівень відповідності Критерію 1. Рівень В Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1. Цілісність встановлених фактів та їх контексту дає можливість зробити висновок про загальну відповідність усіх підкритеріїв Критерію 1 встановленим вимогам. Проектування та цілі ОП мають значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за переважною більшістю підкритеріїв. Враховуючи сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1 ЕГ робить висновок про відповідність даного критерію рівню В.</p>		<p>забезпечує набуття програмних результатів предметної області (захист інформації в телекомунікаціях) складає 10 кредитів ЄКТС – всього 2 (дві) дисципліни. Решта освітніх компонент фахової спрямованості мають загальноспеціальне спрямування і опосередковане відношення до освітньої програми із заявленою предметною областю захист інформації в телекомунікаціях. Рекомендації: Рекомендовано здійснити перегляд ОП, забезпечивши при цьому уточнення формулювання компетентностей та відповідних їм програмних результатів навчання відповідно до вимог НРК та із врахуванням сучасних тенденцій розвитку спеціальності – «Телекомунікації та радіотехніка» та предметної області освітньої програми – захист інформації в телекомунікаціях.</p>	<p>логічним, що загальний список компетентностей та результатів навчання відповідає саме спеціальності, А "Захист інформації" в назві програми є конкретизацією певної "підгалузі" в рамках спеціальності, якій приділяється додаткова увага, Зауважимо також, що ГЕР віднесла до "захисту інформації" тільки ті пункти, де в формулюванні явно присутній цей термін, але фактично треба враховувати що, з фаховою діяльністю із захисту інформації пов'язані безпосередньо ЗК1-ЗК3, ЗК8, ЗК10, ФК1, ФК6, ФК8, ПРН1, ПРН4–ПРН7, ПРН14, ПРН15, ПРН19, ПРН20. Нагадаємо також, що рівень магістра орієнтується не тільки на підготовку інженера з експлуатації, а й на дослідницьку/інноваційну роботу, яка також може відбуватись в рамках забезпечення захисту інформації, що відображено і в інших пунктах компетентностей та результатів навчання. Таким чином термінової потреби корекції ПРН, компетентностей освітніх компонентів тощо не виникло. Необхідні корекції відбувалися на рівні змістовного наповнення освітніх компонентів (востаннє таке оновлення відбулося у червні 2021 р.).</p> <p>Зараз накопичені певні висновки щодо роботи за цією ОПП, і, у тому числі із врахуванням рекомендацій експертної групи, галузевої експертної ради і Національного</p>
---	--	---	---

			<p>агентства, буде розроблено і подане на громадське обговорення (і далі на затвердження) нову редакцію програми.</p> <p>Додатково зазначимо що твердження проекту висновку ГЕР «заявлений термін перегляду 5 років не дає можливості врахувати зміни в галузі» є суб'єктивною точкою зору членів ГЕР які готували висновок і не відповідає практиці провідних університетів світу, у програмах яких мобільне врахування поточних змін у галузі досягається за рахунок змін в освітніх компонентах.</p>
--	--	--	---

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень В	Рівень В	Рівень В	Рівень В
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 2:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.</p> <p>Сильні сторони:</p> <p>1. Обсяг ОП «Захист інформації в телекомунікаціях» та окремих освітніх компонентів відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для другого рівня вищої освіти, зміст ОП відповідає предметній області спеціальності 172 Телекомунікації та радіотехніка.</p> <p>2. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills).</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.</p> <p>Слабкими сторонами в контексті другого критерію ЕГ вважає:</p>	<p>По пунктах переліку недоліків надаємо такі пояснення:</p> <p>1. Незрозумілим є протиставлення робочих програм дисциплін і силабусів – в університеті єдиним документом є робоча програма навчальної дисципліни, яка містить, у тому числі, всі змістовні компоненти силабусів європейських університетів.</p> <p>2. Доступ через гугл-диск (з правами доступу "Усі користувачі Інтернету, які мають це посилання, можуть переглядати") дозволяє отримати вільний доступ з довільного комп'ютера для всіх зацікавлених осіб. Повний зміст цієї папки (https://drive.google.com/drive/folders/1XdhC-BO571ROQZ8Fd-LgZsGHkH85SzrZ?usp=sharing) є статичним і знаходиться у постійному доступі. Така реалізація доступу до робочих програм вибіркового ОК не</p>	<p>2.2. Введення до складу освітньої програми вибіркового освітніх дисциплін знаходиться у межах автономії Університету. Однак, галузева рада погоджується із висновком експертної групи про те, що наявність вибіркового навчальних дисциплін в складі ОП та структурно-логічній схемі порушує цілісне сприйняття логічної послідовності вивчення освітніх компонент та формує невизначеність щодо їх реалізації при обранні здобувачами дисциплін не з заявленого переліку.</p> <p>2.3. Спосіб формування індивідуальної освітньої траєкторії через обрання блоків вибіркового дисциплін визначає Університет, що є реалізацією його права автономії. Однак, введення вибіркового дисциплін до складу освітньої програми звужує права здобувачів вищої освіти щодо реалізації вільного вибору дисциплін, передбачених пунктом 15</p>	<p>2.2 Київський національний університеті мені Тараса Шевченка, базуючись на власному досвіді формування і реалізації освітніх програм (щороку набір на навчання здійснюється на 450-500 програм одночасно), а також на досвід закордонних університетів-партнерів, наполягає на тому що внесення вибіркового компонентів до структурно-логічної схеми, хоча б у вигляді позицій, необхідне для розробки навчальних планів і адміністрацією і планування власних освітніх траєкторій здобувачами освіти. У випадку ж розроблення блоків вибору, у яких вибіркові компоненти доповнюють одна одну із метою надання здобувачу додаткових (або поглиблених) компетентностей не включати вибіркові компоненти у</p>

<p>1. Документація реалізації даної ОП, зокрема Положення про практику, потребують оновлення.</p> <p>Недоліки:</p> <p>1. Відсутня інформація про робочі програми дисципліни вільного вибору здобувачів, так само як і силабуси (в тому числі і для обов'язкових ОК), на офіційних ресурсах університету (у відповідях на запит надано посилання на гугл-диск з розміщенням робочих програм ОК вільного вибору).</p> <p>2. До складу структурно-логічної схеми ОП входять вибіркові освітні компоненти (три вибіркові блоки), при вилученні яких (при обранні здобувачем іншої освітньої траєкторії) виникає невизначеність щодо її реалізації.</p> <p>3. В ОП в п.3 «Форма атестації здобувачів вищої освіти» сказано, що випускникам, які успішно пройшли підсумкову атестацію присвоюється академічна кваліфікація «Магістр телекомунікацій та радіотехніки», а також професійна кваліфікація за певних умов (перераховуються в ОП). Разом з тим ЕГ відмічає, що дана норма не в повній мірі відповідає останнім змінам в законодавстві щодо присвоєння професійної кваліфікації кваліфікаційними центрами.</p> <p>4. Недостатня практична підготовка при викладанні ОК не дозволяє в повній мірі досягти визначених фахових компетентностей і заявлених ПРН.</p> <p>Експертна група рекомендує:</p>	<p>порушує вимоги надання вільного доступу. Тим не менше, враховуючи рекомендації ЕГ, ці робочі програми вибіркових дисциплін викладено додатково і на сайт кафедри.</p> <p>3. Основним способом вибору індивідуальної освітньої траєкторії здобувача в цій ОП прийнятий вибір блоками,. Цей варіант відповідає п.2.2.1.1. Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poriadok%20v_yboru%20dyscyplin%20(03_12_2018).PDF), відповідно до якого профільний блок включає переважно фахові дисципліни, що визначають спеціалізовану підготовку студента з метою поліпшення спроможності до працевлаштування за обраним фахом. Вивчення саме фахових дисциплін у повному передбаченому обсязі дає підставу присвоєння, крім академічної, додатково й професійної кваліфікації. Порядок вибору в цій ОП визначається змістовною пов'язаністю ОК, включених у блок відповідно до його назви. Здобувач має право обрати дисципліни не вказані у програмі. Позначення у структурно-логічній схемі вибіркових дисциплін є орієнтиром для укладання навчальних планів і, водночас вказує часовий проміжок під час якого здобувач освіти може скористатися своїм правом на опанування дисциплін за власним вибором.</p> <p>4. Щодо зауваження про останні зміни в законодавстві щодо присвоєння професійної кваліфікації кваліфікаційними центрами в аналізі</p>	<p>статті 63 закону України "Про вищу освіту".</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. Рекомендовано вилучити із складу освітньої програми та з логічної послідовності вивчення освітніх компонент назви блоків та конкретних вибіркових навчальних дисциплін.</p> <p>2. Рекомендовано підсилити можливості забезпечення здобувачам вищої освіти реалізації їх права вільного вибору навчальних дисциплін, відповідно до вимог законодавства (Закону України "Про вищу освіту").</p>	<p>структурно-логічну схему категорично не можна.</p> <p>2.4 Категорично не погоджуємось із твердженням що «введення вибіркових дисциплін до складу освітньої програми звужує права здобувачів вищої освіти щодо реалізації вільного вибору дисциплін». Звертаємо увагу членів ГЕР що у освітній програмі укладачі просто надають, виходячи із свого бачення потенційних кар'єрних траєкторій, здобувачу певні пропозиції, які той може прийняти або відкинути. Права здобувачів освіти цієї ОПП (як і інших ОП університету) на формування індивідуальної освітньої траєкторії є одними із найбільш гарантованих в університетах України. Їх право вибору забезпечується Положенням про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін (http://senate.univ.kiev.ua/?p=855, перша редакція якого була прийнята ще у 2016 році (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poloz_vi_in_vub_224-32.pdf) і яке по сьогодні залишається одним із найдосконаліших в Україні. Це Положення забезпечує здобувачам РЕАЛЬНІ широкі права, і Університет не бачить жодних підстав для його зміни. Вибір здійснюється не тільки в межах програми а в межах всіх освітніх програм університету, а</p>
--	---	--	--

<p>1. Оновити документацію, яка регламентує функціонування даної ОП.</p> <p>2. Оприлюднити на офіційних веб-сторінках (факультету, кафедри) інформацію про вибіркові дисципліни (робочі програми, силабуси).</p> <p>3. Внести зміни в структурно-логічну схему ОП, щоб ОК вільного вибору не впливали на реалізацію ПРН.</p> <p>4. Внести зміни щодо присвоєння професійної кваліфікації з урахуванням змін в законодавстві.</p> <p>5. Підсилити практичну підготовку здобувачів при викладанні ОК.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 2. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2. Цілісність встановлених фактів та їх контексту дає можливість зробити висновок про загальну відповідність усіх підкритеріїв Критерію 2 встановленим вимогам. Структура та зміст ОП мають значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за переважною більшістю підкритеріїв. Враховуючи сильні сторони у контексті Критерію 2 ЕГ робить висновок про відповідність даного критерію рівню В.</p>	<p>цього критерію експерти посилаються на Постанову КМУ від 15.09.2021р. №956 «Про затвердження Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/956-2021-p#n10), то зазначимо що цей нормативний документ: а) не забороняє присвоєння професійних кваліфікацій у закладах освіти після опанування відповідної програми; б) прийнятий не тільки після затвердження програми а й після завантаження відомостей самооцінювання. Таким чином це зауваження не може розглядатись як недолік діючої ОП.</p> <p>5. Щодо недостатньої практичної підготовки, то докладна відповідь на це зауваження є у коментарях по п. критерію 4, у п.2 недоліків до якого це зауваження сформульовано більш повно.</p>		<p>використання персональних кабінетів в Системі автоматизації діловодства освітнього процесу "Triton" (яка містить в собі всі навчальні плани за всіма освітніми програмами, які викладаються в Університеті) дає здобувачу можливість як вибрати будь-яку з дисциплін так і електронно (без будь-чийого контролю) зареєструвати свій вибір. Додаткові можливості вибору наявні у тих здобувачів які користуються програмами академічної ступеневої (кредитної) мобільності.</p> <p>Враховуючи викладене пропонуємо зняти зауваження і рекомендації.</p>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання			
Рівень В		Рівень В	
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 3: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3. Сильні сторони: 1. На думку експертної групи, правила прийому відповідають</p>	<p>По пунктах переліку недоліків надаємо такі пояснення: 1. Практики отримання трансферних кредитів за цією програмою справді не було, але при оцінці цього факту слід врахувати короткий час функціонування ОП, який до того ж припав на період</p>	<p>Рекомендації: 1. Рекомендовано ввести зміни до програми вступного випробування з метою кращого інформування абітурієнтів та їх підготовки до нього. 2. Рекомендовано поглибити роботу, пов'язану з мобільністю освіти та</p>	<p>1. Зауваження щодо програми вступних іспитів від ЕГ стосувались виключно відсутності списку літератури і структури іспиту, сам зміст програми зауважень не викликав. Відповідно зазначені поправки будуть внесені для</p>

<p>діючому законодавству, не містять дискримінаційних положень, є чіткими та зрозумілими, враховують особливості ОП «Захист інформації в телекомунікаціях».</p> <p>2. Інформаційні ресурси університету передбачають окрему веб-сторінку приймальної комісії з основною інформацією для спрощення пошуку абітурієнтами важливої інформації – Положення про приймальну комісію, Порядок поновлення та переведення, Перелік предметів для вступників з тимчасово окупованих територій Автономної Республіки Крим, Донецької та Луганської областей, Етапи вступної кампанії, Графік та Програми вступних випробувань та ін.</p> <p>3. На сторінці ПК створено сервіси реєстрації електронного кабінету вступника, реєстрація спеціальних умов вступу вступника. »».</p> <p>4. В КНУ ім.Т.Шевченка створено освітні центри «Крим-Україна», «Донбас-Україна».</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.</p> <p>Слабкими сторонами в контексті третього критерію ЕГ вважає:</p> <p>1. Програма вступного випробування не містить інформації про структуру екзамену, відсутня рекомендована література для підготовки до вступу.</p> <p>Недоліки:</p> <p>1. Відсутня практика отримання трансферних кредитів як в межах ЗВО України, так і інших країн.</p> <p>2. Недостатня участь студентів даної</p>	<p>пандемії.</p> <p>2. Участь у різноманітних міжнародних проектах, стажуванні та ін не може охоплювати відсоток здобувачів ОП, близький до 100%, оскільки така участь повинна враховувати особисті інтереси, рівень підготовки, в тому числі мовної, орієнтацію на перспективу працевлаштування тощо. Відповідно при малій кількості здобувачів (1-2 на рік) така участь малоочікувана. Додатковим ускладненням є також карантинні обмеження, які охоплюють період реалізації цієї ОП. В подальшому при зростанні кількості здобувачів (у 2021-22 навчальному році набрано 5 осіб) та відміні карантинних обмежень ця участь буде більш активною.</p>	<p>отриманням трансферних кредитів за межами Університету (в тому числі із врахуванням інтернаціональної мобільності).</p>	<p>проведення наступної вступної компанії.</p> <p>2. Час функціонування програми (перший набір було зроблено в 2020 р.) збігся з пандемією COVID, чим і пояснюється недостатня робота із забезпечення мобільності освіти. Зараз заплановано активізувати цю роботу із застосуванням засобів дистанційного навчання</p>
---	--	--	--

<p>ОП в різноманітних міжнародних проектах, стажуванні та ін..</p> <p>Експертна група рекомендує:</p> <p>1. Внести зміни до програми вступного випробування з метою кращого інформування студентів про вступне випробування та підготовки до нього.</p> <p>3. Поглибити роботу, пов'язану з мобільністю освіти та отриманню трансферних кредитів за межами ЗВО.</p> <p>4. Поглибити інтернаціоналізацію ОП та активізувати участь студентів в різноманітних міжнародних проектах.</p> <p>5. Розробити заходи з інформування студентів про міжнародні програми (проекти), програми академічної мобільності та сприяти їх реалізації.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3. Цілісність встановлених фактів та їх контексту дає можливість зробити висновок про загальну відповідність Критерію 3 встановленим вимогам. ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за переважною більшістю підкритеріїв. Враховуючи сильні сторони ОП експертна група робить висновок, що ОП та освітня діяльність за цією програмою за критерієм 3 відповідає рівню В.</p>			
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою			
Рівень Е			Рівень Е
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 4: Сильні сторони та позитивні</p>	<p>Зниження експертами оцінки за даним критерієм до рівня «Е» вважаємо необ'єктивним. По пунктах переліку</p>	<p>4.1. ГЕР згодна із висновком експертної групи про відсутність у описі ОП освітнього</p>	<p>1. Університет змушений наполягати на своїй позиції щодо неприйнятності як внесення</p>

<p>практики у контексті Критерію 4.</p> <p>Сильні сторони:</p> <p>1. Здобувачі ОП проходять практику в наукових установах та організаціях за профілем їх підготовки. Позитивні практики: Відсутні</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. Робочі програми вибіркового блоку ОК розміщені на гугл-диску, що, на думку ЕГ, дещо обмежує вільний доступ до інформації про них.</p> <p>2. Наведені у ВСО та відповіді на запит ЕГ посилання на Положення про систему забезпечення якості освітнього процесу в КНУ (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20QAS%202019.pdf) не відповідають актуальному варіанту документа (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf).</p> <p>Недоліки:</p> <p>1. У списку рекомендованих джерел частини робочих програм обов'язкових ОК (табл.1 ВСО) наведені застарілі російськомовні видання, майже відсутні посилання на власні методичні та наукові розробки НПП.</p> <p>2. ОК освітньої програми форми навчання (у переважній більшості лекції та семінари) не є достатніми з точки зору здобувачів і не дозволяють в повній мірі досягти визначених фахових компетентностей і ПРН.</p> <p>3. При реалізації ОП у дистанційній формі в умовах COVID-19, відсутня</p>	<p>слабких сторін надаємо такі пояснення нашої позиції:</p> <p>1. Доступ через гугл-диск (з правами доступу "Усі користувачі Інтернету, які мають це посилання, можуть переглядати") дозволяє отримати вільний доступ з довільного комп'ютера для усіх зацікавлених осіб. Повний зміст цієї папки (https://drive.google.com/drive/folders/1XdhC-BO571ROQZ8Fd-LgZsGHkH85SrzZ?usp=sharing) є статичним і знаходиться у постійному доступі. Те, що доступ до робочих програм вибіркового ОК реалізовано саме таким чином не порушує вимоги надання вільного доступу, тобто це не впливає на якість викладання за ОП. Тим не менш, враховуючи рекомендації ЕГ, ці робочі програми вибіркового дисциплін викладено додатково і на сайт кафедри.</p> <p>2. Застаріле посилання у відомостях про самооцінювання на "Положення про систему забезпечення якості освітнього процесу в КНУ" є технічною помилкою гаранта освітньої програми при формуванні відомостей про самооцінювання і ніяк не впливає на якість викладання за ОП. Актуальний документ є на сайті Університету у вільному доступі. Таким чином, це не повинно впливати на оцінювання саме Освітньої програми.</p> <p>Пояснення щодо незгоди зі списком недоліків:</p> <p>1. Наявність джерел у списку рекомендованої літератури визначається не мовою джерела, а його корисністю для вивчення дисципліни. На жаль, далеко не вся потрібна для вивчення ОК</p>	<p>компонента ОК13, який присутній у навчальному плані (комплексний екзамен зі спеціальності) та відсутність бюджету часу на підготовку та складання комплексного екзамену зі спеціальності. Відсутність виділеного часу на підготовку та складання комплексного іспиту для здобувачів вищої освіти призводить до їх вимушеної участі в освітньому процесі в свій особистий час, та, відповідно, до неврахування розробниками ОП та навчального плану інтересів студентів та неповаги до їх особистого часу, прав на роботу у вільний від навчання час та відпочинок, що є грубим порушенням прав і свобод здобувачів вищої освіти. Крім того, неоприлюднення програми комплексного іспиту позбавляє здобувачів можливості оцінити його ступінь складності, не забезпечує можливості для повноцінної підготовки здобувачів, і, в результаті, впливає на успішність здачі державної атестації студентами. Таким чином, виділення часу (кредитів ЄКТС) визначено здоровим глуздом і знаннями розробниками ОП та навчальних планів принципів планування освітнього процесу.</p> <p>2. ГЕР згодна із висновком ЕГ щодо використання літературних джерел, мова яких не відповідає визначенням Законами України "Про вищу освіту" та "Про забезпечення функціонування української мови як державної", і які, крім того, є застарілими для предметної області захисту інформації в телекомунікаціях та спеціальності. Зазначаємо, що використання таких літературних джерел є ознакою відсутності професійного розвитку викладачів у напрямку методичної роботи, що дозволяє зробити</p>	<p>комплексного іспиту із спеціальності в якості освітнього компоненту до опису освітньої програми (в описі освітньої програми цей іспит відображено у розділі 3 «<i>Форма атестації здобувачів вищої освіти</i>»), так і виділення для нього бюджету часу.</p> <p>Єдиною підставою для таких пропозицій може служити давно вже визнані нечинними рекомендації Інституту інноваційних технологій та змісту освіти, працівники якого вимагали чіткої пропорційної відповідності між графіком навчального процесу, навчальним навантаженням студента і робочим часом викладача, що є абсурдом. Насправді ж:</p> <p>1) Комплексний іспит по спеціальності є незалежною (здійснюється комісією, яку очолює зовнішній стейкхолдер-фахівець) перевіркою (атестацією) перевіркою рівня опанування певних (визнаних укладачами ключовими і зафіксованими у розділі 3 опису освітньої програми («Форма атестації здобувачів вищої освіти»)) результатів навчання. Оскільки ці результати навчання були опановані здобувачем за певними ОК програми, то комплексний екзамен є також інтегрованою незалежною оцінкою об'єктивності оцінювання за цими компонентами;</p> <p>2) Процес перевірки (атестації) не є процесом набуття знань, умінь, розуміння, інших здатностей які ним</p>
--	---	---	--

<p>єдина платформа дистанційного навчання, з розміщеними на ній навчально-методичними матеріалами, а заняття проводяться у он-лайн режимі з використанням різних платформ.</p> <p>4. Розміщений на сайті факультету розклад занять для здобувачів 2 курсу ОП на перший семестр 2021/2022 н. р. не відповідає графіку навчального процесу у навчальному плані, графіку, розміщеному на сайті факультету, де зазначено, що практика проводиться з відривом від навчання, та документу щодо організації науково-виробничої практики студента Дениса Лісовика (відповідь на запит ЕГ п. 12).</p> <p>5. ЕГ констатує відсутність у описі ОП освітнього компонента ОК13, який є у навчальному плані (комплексний екзамен зі спеціальності). Також у навчальному плані не виділено бюджету часу на підготовку та складання екзамену, на сайті кафедри відсутня його програма.</p> <p>6. ЕГ не виявила фактів інтернаціональної діяльності серед здобувачів ОП. Рекомендації щодо удосконалення:</p> <p>Експертна група вважає за доцільне рекомендувати ЗВО:</p> <p>1. Розглянути можливість введення до ОК практичних та групових занять у межах існуючих обсягів.</p> <p>2. При формуванні документації з ОК враховувати останні досягнення в галузі, викладені у сучасних джерелах інформації, у тому числі, і наукових та методичних працях НПП</p>	<p>інформація опублікована українською мовою. В певних випадках при викладанні класичного матеріалу раніше видані підручники є кращими за деякі сучасні, оскільки є ближчими до першоджерел. Відносно мала кількість власних методичних розробок пояснюється коротким часом існування програми. В ОК загального спрямування такі посилання є: "Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності":</p> <p>- Добронравова І.С (є викладачем цієї ОП). Норми наукового дослідження в нелінійному природознавстві // Філософська думка. 1999. №4. С.36-48. http://www.philsci.univ.kiev.ua</p> <p>- Добронравова І.С. Нелинейное и сложное мышление" – В кн ."Философия мышления" – Одесса: «Печатный дом», 2013 – 442с. С. 91 – 104.</p> <p>- Добронравова І.С. Практична філософія науки. – Суми : Університетська книга, 2017. "Професійна та корпоративна етика":</p> <p>- Прикладна етика. Навч. посіб. / За наук. ред. Панченко В.І. – К., 2012. (співавтором є Подолян Г.П., викладач цієї дисципліни для студентів даної ОП) . У фахових дисциплінах: "Наноелектроніка та наноструктурні елементи радіоелектронних засобів" - М.Г. Находкін (академік НАНУ, все життя працював на факультеті, який забезпечує реалізацію цієї ОП), Д.І. Шека (д.ф.-м.н., все життя працював на факультеті, який забезпечує реалізацію цієї ОП). Фізичні основи мікро- та наноелектроніки: підручник. - К.: ВПЦ "Київський університет", - 2005, 431 с. «Комплексні системи захисту інформації»</p>	<p>висновок про відсутність сталого розвитку освітньої програми.</p> <p>3. Експертна група виявила, і галузева експертна рада погоджується з тим, що освітні компоненти освітньої програми (у переважній більшості лекції та семінари) не є достатніми з точки зору здобувачів і не дозволяють в повному обсязі досягти визначених фахових компетентностей і програмних результатів навчання. В той же час, експертна група робить загальний висновок щодо того, що форми та методи навчання і викладання, що застосовуються науковопедагогічні працівники, дозволяють досягти визначених у ОП цілей та програмних результатів навчання, з чим не може погодитись галузева експертна рада. Із врахуванням зауважень, наданим КНУТШ до звіту експертної групи та проекту висновку галузевої експертної ради, ГЕР робить висновок про те, що виявлені недоліки є суттєвими, і погоджується із загальною оцінкою за критерієм 4.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. На забезпечення виконання законів України «Про вищу освіту» та «Про забезпечення функціонування української мови як державної» доповнити переліки літературних джерел більш сучасними виданнями на мовах, дозволених до використання в освітньому процесі.</p> <p>2 Рекомендовано підрозділу, відповідального за реалізацію освітньої програми, при формуванні індивідуальних планів науково-педагогічних працівників, задіяних на цій програмі ставити конкретні задачі по розробці методичного забезпечення освітніх компонент, які забезпечують</p>	<p>(процесом) перевіряються, для нього не можуть бути виділені кредити – ні у випадку підсумкової атестації ні у випадку семестрових іспитів (хоча подібні дії також свого часу рекомендувалися Ін-том ІТІЗО. Фраза «Відсутність виділеного часу на підготовку та складання комплексного іспиту для здобувачів вищої освіти призводить до їх вимушеної участі в освітньому процесі в свій особистий час, та, відповідно, до неврахування розробниками ОП та навчального плану інтересів студентів та неповаги до їх особистого часу, прав на роботу у вільний від навчання час та відпочинок, що є грубим порушенням прав і свобод здобувачів вищої освіти» є алогічною і безпідставною. Ми настійливо просимо її прибрати.</p> <p>3) Таким чином комплексний підсумковий іспит (як і вступний іспит) не може фігурувати ні в підрозділі 2.1 «Перелік освітніх компонент ОП», ні в матрицях відповідності (розділи 4 і 5 опису освітньої програми). Натомість, комплексний іспит із спеціальності (як кваліфікаційну процедуру) необхідно вносити і до Підрозділу 2.2. «Структурно-логічна схеми» (як вказівку для укладачів навчальних планів і для абітурієнтів, які при виборі програми мають можливість знайомитись із ними завдяки оприлюдненим описам освітніх програм);</p> <p>4) оскільки комплексний іспит із</p>
---	---	--	--

<p>кафедри.</p> <p>3. Викласти робочі програми вибірових блоків ОК у вільному доступі разом з програмами обов'язкових ОК.</p> <p>4. Розглянути можливість розгортання для ОП інформаційної платформи, яка б забезпечила вільний доступ студентів до документів ОП, а також навчально-методичних матеріалів за ОК.</p> <p>5. Переглянути відповідно до змін нормативно-законодавчої бази у вищій освіті, упорядкувати та оприлюднити ОП, документи ОП, документи стосовно комплексного екзамену за спеціальністю, розклад навчальних занять відповідно до графіка навчального процесу.</p> <p>6. Вжити заходів щодо стимулювання та підтримки міжнародної академічної мобільності та залучення до міжнародних академічних проектів студентів та викладачів ОП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4. Рівень Е</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4. За результатами роботи щодо встановлення відповідності ОП вимогам критерію 4 експертна група дійшла висновку, що сукупність вказаних вище слабких сторін та недоліків, які стосуються: вибору форм викладання на ОП; відсутності платформи дистанційного навчання із доступною і зрозумілою інформацією щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання за ОП, навчально-методичних</p>	<p>- А. М. Давиденко (є викладачем цієї ОП), О. А. Суліма, «Структурні підходи до методів оцінки рівня безпеки інформаційних систем», Моделювання та інформаційні технології. Зб. наук. праць, Вип. 83, С.11-21, 2018.</p> <p>Щодо включення в ОК результатів наукових розробок, то вони надаються студентам через додаткові посилання в лекційному матеріалі. Список літератури формувався саме як короткий список рекомендованих джерел, а не всіх, використаних при розробці робочих програм. Тобто включались найбільш принципові джерела, які охоплюють загальний зміст ОК. Власні ж дослідження по відношенню до обсягу ОК не можуть складати суттєвого відсотку і тому в цей (компактний) список не вносились. Таким чином, вважаємо, що зауваження до списків джерел є формальним і не може вважатися таким, що суттєво впливає на якість викладання та навчання.</p> <p>2. Майже усі навчальні дисципліни, які є фаховими, відповідно до навчального плану, який було надано експертній групі, мають, крім лекцій та семінарських занять, лабораторні роботи, що забезпечує отримання здобувачами практичних навичок, необхідних для досягнення визначених ОП фахових компетентностей і ПРН. Інформація про наявність такої форми навчання, як лабораторні роботи є у відомостях про самооцінювання в табл.</p> <p>3 (Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання). Експерти в аналізі (стор.12 звіту ЕГ) зазначили відсутність</p>	<p>виконання фахових компетентностей.</p> <p>3. Рекомендовано переглянути зміст компонентів освітньої програми та забезпечити досягнення оновлених загальних та фахових компетентностей і програмних результатів навчання.</p> <p>4. Рекомендовано узгодити при перегляді освітню програму та навчальний план у частині планування комплексного екзамену зі спеціальності із забезпеченням часу на цю освітню компоненту, врахувавши при цьому права здобувачів вищої освіти.</p> <p>5. Розглянути можливість уніфікувати використання онлайн платформ для дистанційного навчання з метою спрощення діяльності здобувачів вищої освіти.</p>	<p>спеціальності є атестацією, а не є освітнім компонентом, і не має власних результатів навчання, то йому не може бути виділений бюджет часу;</p> <p>5) Планування робочого часу викладача залежить від освітньої програми у забезпеченні якої бере участь, але не «лінійно». Наприклад: від того скільки разів студенти складають/перескладають ті чи інші форми контролю обсяг їх навчального навантаження не зростає, натомість навантаження викладача від цього залежить напряму. Таким чином, внесення комплексного іспиту із спеціальності до переліку освітніх компонентів і виділення кредитів на підготовку та його проведення нічим не виправдане, і навіть може призвести до невизнання відповідної кількості кредитів програми європейськими університетами.</p> <p>6) Зауваження щодо неоприлюднення програми комплексного іспиту є недоречними, оскільки нормативними документами не визначається така вимога. Здобувачам освіти ця програма надається вчасно, як цього вимагають нормативні документи Університету, вона складається тільки з обов'язкових ОК, які вивчалися здобувачами цієї ОП. Відповідно формулювання ГЕР про те, що це "є грубим порушенням прав і свобод здобувачів" виглядає некоректним.</p>
---	--	---	--

<p>матеріалів, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, відсутність практики інтернаціональної діяльності серед здобувачів ОП можуть суттєво позначитися на набутті компетентностей здобувачами вищої освіти за ОП. Експертна група вважає, що зазначені недоліки закладом вищої освіти можуть бути усунуті протягом року та пропонує оцінити ОП за критерієм 4 за рівнем Е.</p>	<p>лабораторних робіт за ОК1, ОК2, ОК3, але такі навчальні дисципліни, як "Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності" та "Професійна та корпоративна етика" за змістом не передбачають ані роботи на обладнанні, ані використання методів математичного моделювання, тобто отримання практичних навичок є більш логічним саме за рахунок семінарів. Крім того, в усі дисципліни включено певний обсяг семінарських занять, які проводяться за різними видами роботи (підготовка та обговорення доповідей, розв'язання задач, групові завдання). Для забезпечення більшої гнучкості розподілу часу за видами роботи при проведенні цих занять не було зроблено розподілу на семінарські та практичні, і вони включені спільно як семінари. Це може розглядатися як зауваження, але не має суттєвого впливу на якість навчання. Загальний обсяг нелекційних годин (експерти враховували тільки лабораторні), тобто форм занять, які забезпечують практичну підготовку здобувачів, вважаємо достатнім. Крім того, ОП включає науково-виробничу практику та виконання дипломної роботи, де студенти також набувають компетентностей практичного характеру. У звіті експертної групи перед цим визнається, що "Основними формами викладання на ОП є: лекційні, семінарські, лабораторні заняття, а також науково-виробнича практика, яка за інформацією від випускників та здобувачів, передбачає набуття практичних навичок за ОП. Здобувачі запевнили ЕГ, що форми та</p>		<p>Пропонуємо зняти і зауваження і відповідну рекомендацію (4-та в переліку) як безпідставні і недоречні.</p> <p>2. Об'єктивні причини чому у переліках рекомендованих джерел можуть знаходитись видання російською мовою і видання минулих років (по перше - наявність джерел у списку рекомендованої літератури визначається не мовою джерела, а його корисністю для вивчення дисципліни, а далеко не вся потрібна для вивчення ОК інформація опублікована українською мовою. По друге - часто краще знайомити студентів із першоджерелами а не із «перевиданнями» класичних робіт «сучасними» вторами, тощо) наведено у коментарях до звіту ЕГ групи і шкода, що члени ГЕР їх не почули. У коментарях також зазначалося що насправді перелік наукових розробок які надаються студентам значно ширший за базовий, наведений у робочій програмі, адже завданням кожного справжнього науковця є використати на занятті все що може бути корисне студенту, у тому числі те що було опубліковане напередодні і навіть фізично не могло бути включене до робочої програми. Університет наполягає на тому що робити на підставі окремих (по суті другорядних) недоліків частини робочих програм навчальних дисциплін висновок про відсутність «професійного розвитку</p>
---	--	--	---

методи навчання і викладання, що застосовуються НПП, дозволяють досягти визначених у ОП цілей та ПРН" (Звіт ЕГ, стор.11). 3. Питання наявності єдиної дистанційної платформи Університету для викладання за цією ОП були обговорені з експертами. Зауважимо, що немає нормативних документів, які вимагають її наявності. Така платформа ("KNU Education") була розроблена на замовлення Університету ще у 2020 р. Була спроба її використання при роботі як за цією ОП, так і за іншими ОП за спеціальністю 172 "Телекомунікації та радіотехніка". Як показала практика її використання, інструменти, оптимальні для одних ОП (наприклад, гуманітарних), є не зовсім зручними для інших ОП, в основному фізико-математичного та інженерного спрямування. Це пов'язано з конкретними пріоритетами форм навчання та, особливо, форм проведення поточного та семестрового контролю, в тому числі обмеженістю застосування тестів у тій формі, яка прийнята на соціогуманітарних програмах. Викладачі цієї ОП спробували працювати за такою платформою, але виявилось, що її використання в рамках ОК цієї ОП призвело тільки до деяких ускладнень, в тому числі для здобувачів. Тому було прийняте рішення використовувати за погодженням зі здобувачами інші засоби – Zoom, Skype, Google meet для аудиторних занять, платформ Moodle та Google Classroom - для проведення всіх форм контролю. Дозвіл використовувати зазначені платформи дистанційного навчання було закріплено наказами Ректора №553-32 від 27.08.2020 (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/310820%20Pr>

викладачів в напрямку методичної роботи» і «про відсутність сталого розвитку освітньої програми» є некоректно, і як у матеріалах справи, так і у публічній інформації є багато доказів протилежного. **Просимо шановних членів ГЕР зняти зауваження.**

3. Нормативного документу, який визначав би обов'язковий розподіл годин освітньої компоненти між різними видами занять (лекції, лабораторні, практичні, семінарські заняття) не існує. Більше того, висновки ЕГ зроблено виключно з поверхневого ознайомлення зі структурою ОК на основі її робочої програми без ознайомлення зі змістом окремих занять. Насправді в даній ОП фахові дисципліни включають певну кількість лабораторних занять, що вказано в навчальному плані. На семінарських заняттях в рамках ОК цієї програми розглядається розв'язання практичних завдань з їх подальшим обговоренням. Визнаємо частково невдалим таке планування. Це зауваження буде враховане при плануванні навчального плану і робочих програм для наступного набору здобувачів (2022/23 н.р.). Але така корекція не вимагає внесення змін в опис ОП і не впливає на якість навчання. Тобто це зауваження також не є суттєвим. Ті ОК, відносно яких Експертна група зазначила відсутність лабораторних робіт ("Методологія

	<p>o%20osoblyvosti%20organizacii%20osvitny ogo%20pro cesu%201%20sem.pdf) та №714-32 від 22.09.2021 р. (http://www.univ.kiev.ua/news/11827), у повній відповідності до яких й здійснюється дистанційне навчання на даній освітній програмі.</p> <p>4. Розклад для 2 курсу за цією ОП є технічною помилкою працівників деканату, яку вже виправлено. В даний момент єдиний студент, який навчається на цьому курсі, проходить практику з відривом від теоретичного навчання відповідно до навчального плану. З самого початку семестру він був проінформований про структуру аудиторних занять після завершення практики. Таким чином, ця технічна помилка не впливає на якість навчання за цією ОП.</p> <p>5. Відсутність комплексного екзамену по спеціальності в описі ОП як окремої ОК пов'язана з тим, що цей екзамен є не відокремленою ОК, а інтегральною формою контролю по результатах інших ОК програми. Тому як окрема ОК в опис ОП він не вносився. В описі ОП ця форма атестації вказана разом із захистом дипломної роботи у розділі 3 ("форма атестації здобувачів вищої освіти"), тобто комплексний екзамен по спеціальності, як частина підсумкової атестації в ОП передбачений. В навчальному плані, який генерується автоматизованою інформаційною системою, яка використовується в Університеті, для внесення підсумкової атестації є потреба додати її як окрему складову, звідки у плані з'явився відповідний номер (ОК13). Відсутність бюджету часу на комплексний екзамен по спеціальності пояснюється</p>	<p>та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності", "Професійна та корпоративна етика") своїм змістом не передбачають роботи з обладнанням або математичного моделювання, тобто не потребують такої форми навчання, як лабораторні роботи.</p> <p><u>Щодо рекомендацій ГЕР:</u></p> <p>1. Списки літературних джерел у робочих програмах ОК будуть оновлені найближчим часом.</p> <p>2. Рекомендація щодо необхідності "ставити конкретні задачі по розробці методичного забезпечення освітніх компонент" виглядає дивно, оскільки зазвичай така конкретика постійно присутня, що можна побачити у змісті робочих програм ОК, комплектах завдань до лабораторних робіт та інших форм аудиторної роботи. Відповідно є незрозумілим, що саме мала на увазі ГЕР цим пунктом.</p> <p>3. Не зрозуміло, на якій підставі надана рекомендація ГЕР щодо перегляду саме змісту ОК ("переглянути зміст компонентів освітньої програми та забезпечити досягнення визначених загальних та фахових компетентностей і програмних результатів навчання") Експертною групою таке формулювання було внесено на основі співбесіди з випускниками (2 особи), причому випускниками іншої освітньої програми, але співбесіда зі здобувачами (3 особи)</p>
--	---	--

тим, що кредити присвоюються тим компонентам програми за якими здобувач опановує визначені результати навчання. Інтегральний іспит, так само як будь-який інший іспит (залік) є інструментом оцінювання здобувача, і на нього не можуть виділятися кредити ЄКТС. Програма іспиту вчасно надається здобувачам.

6. Інтернаціональна діяльність не може охоплювати відсоток здобувачів, близький до 100%, оскільки вона повинна відповідати їхнім індивідуальним потребам та особливостям. Відповідно при малій кількості здобувачів (1-2 на рік) є певні складності з її реалізацією. Але головною проблемою є карантинні обмеження, які охоплюють період реалізації цієї ОП. В подальшому при зростанні кількості здобувачів (у 2021-22 навчальному році набрано 5 осіб) та відміні карантинних обмежень ця діяльність стане помітною складовою підготовки за даною ОП.

Вважаємо, що немає будь-яких об'єктивних підстав знижувати загальну оцінку критерію відповідності освітньої програми критерію 4 до рівня Е. На нашу думку, з урахуванням несуттєвих недоліків можна було б оцінити виконання цього критерію як рівень В.

привела до протилежного висновку: "форми та методи навчання і викладання, що застосовуються НПП, дозволяють досягти визначених у ОП цілей та ПРН.". Отже, через неоднозначну позицію ЕГ можемо розглядати цю рекомендацію як таку, що потребує більш детального вивчення при оновленні ОП.

4. Рекомендацію 4 настійливо просимо зняти як таку що суперечить компетентнісному підходу і базується на застарілих підходах. Її виконання суперечить уявленням Університету про програми вищої освіти, а автоматичне визнання дипломів Київського національного університету імені Тараса Шевченка у всьому світі є надійним свідченням правильності наших підходів.

4. Остання рекомендація ГЕР повторює рекомендацію ЕГ щодо уніфікації платформи для дистанційного навчання. Зазначимо, що немає нормативного документу, який висуває таку вимогу як обов'язкову. В КНУТШ ведуться спроби уніфікації, але широкий діапазон спеціальностей класичного університету і значні відмінності в традиційному інструментарії для викладання за різними спеціальностями ускладнюють цю задачу. Таким чином, цю рекомендацію розглядаємо як перспективний напрямок для подальшої роботи, але її не можна вважати

			<p>обов'язковою вимогою. ГЕР використовує термін "розглянути можливість", з чим ми погоджуємось. Але розглядати відсутність єдиної платформи дистанційного навчання як суттєвий недолік даної ОП, очевидно, не можна.</p> <p>Таким чином вважаємо, що реальні недоліки програми і освітньої діяльності за нею за критерієм 4 є несуттєвими, і оцінка на рівні Е є несправедливо низькою.</p>
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність			
Рівень В		Рівень В	
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 5:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.</p> <p>Сильні сторони:</p> <p>1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання. 2. У документах КНУ визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації ОП</p> <p>Позитивні практики: Немає</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.</p> <p>Недоліки:</p> <p>1. За інформацією, отриманою від</p>	<p>По зауваженню щодо слабких сторін надаємо такі пояснення: У відомостях про самооцінювання було наведено приклад ситуації з перевіркою дипломної роботи на плагіат. Цей приклад було описано недостатньо докладно, але у бесіді з експертом гарант пояснив це докладніше, і додаткового запиту не подавалось. В цій ситуації перша перевірка програмою "Unichек" показала обсяг запозичень 49,5%; після виправлень (ця процедура допускається Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУ, https://knu.ua/pdfs/official/Detection-and-prevention-of-academic-plagiarism-inUniversity.pdf) відсоток став значно меншим (9,33%). З урахуванням того, що саме було змінено, було проведено експертну оцінку (пошук прототипів в режимі ручного керування) представником кафедри (гарантом програми). Ця перевірка показала навіть</p>	<p>5.4. В університеті визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Однак процедура перевірки атестаційних робіт на наявність академічного плагіату в Університеті передбачає початкову орієнтацію на наявність граничного (допустимого) обсягу текстових збігів, при перевищенні якого здійснюються додаткові заходи контролю керівниками робіт. Такий підхід не дає можливості реально оцінити ступінь порушень академічної доброчесності, яка не залежить від наявності (відсутності) вірно (не вірно) оформлених текстових збігів. Крім того, на думку ГЕР, залучення керівника роботи до процедур безпосередньої перевірки робіт на предмет порушень академічної доброчесності, відповідно до закону</p>	<p>ГЕР підтверджує наявність у КНУТШ політики та чіткої процедури дотримання академічної доброчесності. Зауваження, що "перевірка атестаційних робіт на наявність академічного плагіату в Університеті передбачає початкову орієнтацію на наявність граничного (допустимого) обсягу текстових збігів" не відповідає дійсності і відображає недостатнє ознайомлення і з документами і практикою Університету, про що, на жаль, красномовно свідчить і наступне речення: «Такий підхід не дає можливості реально оцінити ступінь порушень академічної доброчесності, яка не залежить від наявності (відсутності) вірно (не вірно) оформлених текстових збігів». Зауважимо, що відповідно до Положення про систему виявлення та запобігання</p>

<p>гаранта під час організаційної зустрічі, магістерська робота студента, яка не пройшла перевірку на плагіат, була оцінена незадовільно за результатами захисту, хоча, згідно з Положенням про систему виявлення та запобігання академічному плагіату у КНУ (п. 4.6, 4.7), така робота не повинна допускатися до захисту.</p> <p>Рекомендації щодо удосконалення:</p> <p>1. Дотримуватися визначених в Університеті процедур перевірки робіт на академічний плагіат та допуску до захисту атестаційних робіт.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 5. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.</p> <p>Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання заздалегідь доводяться до здобувачі. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. У той же час при реалізації ОП слід дотримуватися визначених в Університеті процедур перевірки робіт на академічний плагіат та допуск до захисту атестаційних робіт</p>	<p>у зміненому варіанті наявність плагіату. Через спірну ситуацію було дано дозвіл на захист, але з урахуванням позиції експерта і за відсутності пояснень здобувача щодо вказаних на захисті збігів була виставлена незадовільна оцінка. (У відомостях про самооцінювання не зовсім чітко було сформульовано "відхилено захист"). Таким чином, вважаємо, що зауваження експертів з цього питання є наслідком непорозуміння. І, навпаки, наведений приклад фактично показує те, що оцінка наявності плагіату відбувається з принципових позицій відповідно до існуючих вимог та з урахуванням прав здобувача.</p>	<p>України «Про запобігання корупції», містить в собі ознаки потенційного та реального конфлікту інтересів та можливих корупційних ризиків.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>Рекомендовано вдосконалити систему перевірки атестаційних робіт, із перевагою якісного (відсутність порушень академічної доброчесності), а не кількісного (обсяг запозичень) підходів із залученням до процедур незацікавлених осіб (колегіальних органів).</p>	<p>академічному плагіату у КНУ, https://knu.ua/pdfs/official/Detection-and-prevention-of-academic-plagiarism-in-University.pdf) встановлена факультетами/інститутами кількісна оцінка текстових збігів визначає ту межу збігів вище якої робота автоматично повертається здобувачу як неприйнятна. Якщо кількість текстових збігів менша встановленого максимуму то науковий керівник аналізує і ідентифікує кожен текстовий збіг – є чи не є він запозиченням. У випадку коли хоча б один текстовий збіг виявляється запозиченням робота відхиляється.</p> <p>Ще раз підкреслюємо - висновки наукового керівника не є остаточним вердиктом – вони подаються разом із протоколом програми перевірки екзаменаційної комісії. Зазначимо, що текст атестаційної роботи до її захисту отримують керівник та рецензент роботи, які також оцінюють дотримання здобувачем доброчесності. Таким чином кількісна оцінка програмним засобом є тільки попереднім інструментом перевірки. До речі, наведений експертній групі гарантом приклад саме й показує практику одночасного використання програмної та ручної перевірки роботи.</p> <p>Підкреслюємо: в Університеті нульова толерантність до проявів академічної недоброчесності.</p>
--	---	--	---

			Пропонуємо зняти і зауваження і рекомендацію як такі що не відповідають дійсності.
Критерій 6. Людські ресурси			
Рівень В		Рівень В	
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 6:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.</p> <p>Сильні сторони:</p> <p>1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних у реалізації ОП, забезпечує досягнення визначених цілей та програмних результатів навчання.</p> <p>2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації ОП. Позитивні практики: Відсутні.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. На думку ЕГ відмова від оприлюднення рейтингів викладачів (доведення навіть до окремих категорій учасників освітнього процесу) не дозволяє порівнювати результативність викладачів, стимулювати їх до покращення показників викладацької майстерності та не сприяє прозорості проведення конкурсу на кращого викладача.</p> <p>2. Гарант ОП - доцент Кононов М. В. не задіяний у реалізації ОП «Захист інформації у телекомунікація» як</p>	<p>По пунктах переліку слабких сторін надаємо такі пояснення:</p> <p>1. Університет вважає недоцільним оприлюднення повних рейтингів викладацького складу, про що на запитання експертної групи розповів проректор з науково-педагогічної роботи КНУ імені Тараса Шевченка Гожик А.П. Однією з причин є неможливість вироблення об'єктивної єдиної формули рейтингування для викладачів різних, від мистецьких (кіно- і телемистецтво та філологія) до природничих (біологія, науки про Землю) і технічних (Телекомунікації та радіотехніка) спеціальностей. Замість цього реалізується визначення кращих за підрозділами. Етапом відбору кращого за підрозділом (факультетом) є обговорення та вибір кращого викладача на кафедрі. Як методи заохочення, зокрема, використовується визначення і відзначення кращих викладачів року на факультетах, які отримують відповідні дипломи та премії. Ця інформація є у відомостях про самооцінювання і обговорювалась на зустрічах з експертами.</p> <p>2. Відповідно до п.1.3. Положення про гаранта освітньої програми в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (http://senate.univ.kiev.ua/wpcontent/uploads/2021/02/ПОЛОЖЕННЯ-про-гаранта-КНУТШ.pdf) Гарант призначається з</p>	<p>6.6. Експертна група встановила, а галузеве експертна рада підтвердила, що політикою КНУТШ не передбачене складання загального рейтингу викладачів, мотивуючи відсутністю системи універсальних критеріїв оцінювання НПП у різних галузях знань, а складені рейтинги викладачів у рамках факультетів не оприлюднюються. Однак, галузева експертна рада зауважує, що складання рейтингів та їх оприлюднення не вимагається законодавством. Разом з тим, відповідно до підпункту 3 пункту 2 статті 16 Закону України "Про вищу освіту", "Система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів: ... щорічне оцінювання .. науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб". Таким чином, галузева експертна рада підтверджує відсутність системи оцінювання науково-педагогічних працівників за освітньою програмою та прикладів оприлюднення результатів такого оцінювання.</p> <p>Рекомендації: Рекомендовано забезпечити моніторинг професійного розвитку викладачів,</p>	<p>Ми категорично не згодні із висновком проекту експертного висновку ГЕР про «відсутність системи оцінювання науково-педагогічних працівників за освітньою програмою та прикладів оприлюднення результатів такого оцінювання». Не повторюючи аргументи висловлені на фокус групах і надані у поясненнях до звіту ЕГ, зазначимо що Університет неухильно дотримується вимог підпункту 3 пункту 2 статті 16 Закону України "Про вищу освіту", ("Система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів: ... щорічне оцінювання .. науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб").</p> <p>1) Науково-педагогічні працівники звітують про свою роботу на засіданнях кафедр (двічі на рік – у грудні про наукову роботу, у квітні-червні про роботу за рік в цілому - виконання навантаження, виконання умов контракту,</p>

<p>науково-педагогічний працівник.</p> <p>Недоліки:</p> <p>1. Гарант, не надав актуальну інформацію про: відповідність окремих викладачів кадровим вимогам щодо започаткування та провадження освітньої діяльності за ОП згідно з Постановою КМ України від від 30 грудня 2015 р. № 1187 "Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності" (зі змінами від від 24 березня 2021 р.); підвищення кваліфікації щодо окремих викладачів за останні 5 років.</p> <p>Рекомендації щодо удосконалення:</p> <p>1. Експертна група рекомендує ЗВО забезпечити моніторинг професійного розвитку викладачів, сприяти підвищенню кваліфікації (стажуванню) усіх викладачів, задіяних в ОП.</p> <p>2. Оприлюднювати на сайті кафедри актуальну інформацію щодо здобутків викладачів ОП та їх професійної кваліфікації.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 6. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6. Освітня програма загалом відповідає даному критерію, не містить недоліків, які порушують діючу законодавчу базу, або позначаються на набутті компетентностей здобувачами освіти. Вказані слабкі сторони та недоліки не є суттєвими та не впливають на досягнення цілей та програмних результатів навчання на ОП.</p>	<p>числа науково-педагогічних (наукових) працівників Університету, які мають ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до Освітньої програми спеціальністю, стаж науковопедагогічної і/або наукової роботи не менше 5 років. Кононов М.В., гарант цієї програми, має 11 років наукового та 23 роки науково-педагогічного стажу, має науковий ступінь к.ф.-м.н. за спорідненою спеціальністю "радіофізика, включаючи квантову" (дисертація присвячена нелінійній взаємодії електромагнітних хвиль). Вимоги обов'язкової участі у викладанні дисциплін тієї освітньої програми, за яку відповідає гарант, у Положенні немає.</p>	<p>сприяти підвищенню кваліфікації (стажуванню) усіх викладачів, задіяних в освітній програмі.</p>	<p>публікаційну активність тощо), їх робота оцінюється і затверджується на засіданнях вчених рад факультетів та інститутів. Робити якимось наскрізне оцінювання в межах університету через колосальну відмінність фахових вимог неможливо.</p> <p>2) Результати оцінювання оприлюднюються в частині яка стосується кращих викладачів, що є повним виконанням вимог Закону. Додатково зазначимо що оприлюднення повних списків викладачів з результатами їх оцінювання не практикується в провідних університетах Європи і США.</p> <p>Пропонуємо зняти висновок за цим підкритерієм.</p> <p>Щодо рекомендації сприяти підвищенню кваліфікації викладачів, то документи підтвердження такого підвищення експертам були надані (є підтверджений ГЕР висновок ЕГ про достатній рівень кваліфікації викладачів). Зокрема, серед викладачів, які забезпечують цю ОП, за останній рік успішно захищена одна докторська дисертація. На кафедрі, яка відповідає за реалізацію цієї ОП, за останній рік були успішно захищені дві кандидатські дисертації (пошукачі викладають на інших ОП). На виконання даної рекомендації заплановано на майбутнє щорічно заслуховувати і</p>
---	--	--	--

			оцінювати звіти викладачів на засіданні кафедри з оприлюдненням результатів на сайті кафедри. При оцінці звітів будуть братися до уваги умови контракту, а також вимоги п.38 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/365-2021-%D0%BF#Text).
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси			
Рівень В		Рівень В	
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 7: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7. Сильні сторони: 1. Експертна група вважає, що фінансові та матеріально-технічні ресурси і навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених цілей та ПРН. 2. Університет забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності. 3. Існує політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та дотримується під час реалізації освітньої програми. 4. Розвинена інфраструктура дала змогу забезпечити комфортні місця для відпочинку та для проведення активного та цікавого дозвілля, розвитку soft skills. 5. Студенти обізнані в своїх правах, беруть активну участь в житті</p>	<p>По пунктах переліку слабких сторін надаємо такі пояснення: 1. Анкетування здобувачів щодо якості реалізації саме цієї ОП не проводилось через малий контингент здобувачів. У цьому навчальному році вперше було набрано мінімально прийнятну кількість здобувачів (5 студентів), і таке опитування планується. Але здобувачі першого року навчання тільки почали ознайомлення з цією ОП і чіткого розуміння того, як саме краще її модернізувати ще не мають. Натомість на кафедрі, яка забезпечує реалізацію цієї програми, крім офіційного анонімного анкетування, особливо для роботи з малими групами, використовуються неформальні бесіди викладачів зі здобувачами, в тому числі запитання про цікавість та корисність матеріалу лекції безпосередньо під час заняття. Це дозволяє врахувати побажання здобувачів. 2. Питання використання єдиної платформи та доступу до навчальних матеріалів висвітлені у відповідях на п.2 щодо слабких сторін та на п.1 щодо недоліків по критерію 4. 3. Тематика навчальних дисциплін</p>	<p>7.1.Експертною групою встановлено, що освітні компоненти не забезпечено спеціалізованим обладнанням предметної області захисту інформації в телекомунікаціях для проведення аудиторних занять, що унеможливорює повного досягнення ФК 3 «Здатність виконувати монтаж, налагодження, експлуатацію, контроль технічного стану технологічного та лабораторного телекомунікаційного та радіотехнічного обладнання». Рекомендації: 1. Рекомендовано (за можливості) збільшити частку практичних занять на наявному обладнанні університету. 2. Рекомендовано приділити увагу розвитку матеріально-технічної бази для забезпечення освітнього процесу за освітньою програмою «Захист інформації в телекомунікаціях».</p>	<p>Це зауваження буде враховано. При оновленні змісту ОП буде також розглянуто питання доцільності зменшення кількості лекційних занять на користь інших форм, в тому числі збільшення обсягу лабораторних робіт і залучення додаткового обладнання.</p>

<p>університету.</p> <p>6. Студентське самоврядування та профспілкова організація активно працюють, забезпечуючи комфортне середовище для студентів. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. Результати опитування оприлюднюються для студентів всього факультету, що не дає можливості зрозуміти переваги і недоліки, задоволеність та незадоволеність студентів за ОП «Захист інформації в телекомунікаціях».</p> <p>2. Немає єдиної платформа для розміщення інформації та навчальних матеріалів (підручників, презентацій, силабусів), що не є зручним для здобувачів.</p> <p>3. Виконання більшості практичних завдань з використанням моделювання, а не на обладнанні кафедри.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. ЕГ рекомендує проводити, аналізувати, оприлюднювати опитування серед студентів, які навчаються на ОП. 2. Рекомендувати використання єдиної платформи/сайту з подальшим розміщенням на них навчальних матеріалів.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 7. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7. Навчальна матеріально-технічна база, задоволеність студентами</p>	<p>пов'язана з задачами, обладнання для яких є занадто дорогим не тільки для окремого університету, а навіть для України (супутникові системи, технології наноелектроніки, тощо). Інші освітні технології значною мірою пов'язані саме з обробкою інформації на комп'ютері. Саме тому для реалізації лабораторних занять було обрано математичне моделювання. Крім того, такий підхід дозволяє успішно працювати в умовах дистанційного навчання, зумовлених пандемією. Зауважимо що практичні навички роботи з радіовимірвальним обладнанням здобувачі цієї програми отримують при навчанні на ОП рівня "бакалавр", а також в ході виконання науково-виробничої практики та дипломної роботи.</p>		
---	--	--	--

<p>рівнем підтримки, активна робота ОСС, доступність ОП для людей з особливими потребами дозволяє зробити висновок про відповідність ОП Критерію 7 встановленим вимогам. Наявні недоліки не перешкоджають досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання. Встановлені факти дають можливість зробити висновок про загальну відповідність Критерію 7 встановленим вимогам і робить висновок про відповідність даного критерію рівню В.</p>			
--	--	--	--

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень В		Рівень Е	
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 8: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8. Сильні сторони: Відсутні. Позитивні практики: Відсутні. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8. Недоліки: 1. Для даної ОП не в повній мірі дотримуються визначені процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного її перегляду. 2. Роботодавці та студенти недостатньо активно залучені до перегляду ОП. 3. Перегляд ОП не відбувся згідно чинним положенням університету, а також зміні Національної рамки кваліфікацій у 2020 році. Рекомендації:</p>	<p>По зауваженнях по слабких сторонах надаємо такі пояснення: 1-2. При розробці та затвердженні ОП усі процедури були виконані. В тому числі були враховані пропозиції стейкхолдерів, що відмітили експерти у п.2. критерію 1 (стор. 4 звіту ЕГ). Оскільки офіційно програма біла введена в дію у серпні 2019 р. і до цього навчального року не було мінімально прийнятного контингенту студентів, опис ОП ще не оновлювався. Зокрема не виникало потреби змінювати перелік освітніх компонентів, оскільки таких пропозицій від стейкхолдерів не надходило. Загалом не було підстав оновлення опису ОП, передбачених нормативними документами Університету (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf, пп.2-5 розділу.2.2). Отримані від студентів побажання щодо окремих змін внутрішнього змісту освітніх компонент (що не вимагає зміни опису ОП) були враховані. Таке оновлення з затвердженням зміненої редакції робочих</p>	<p>8.1. Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм в Університеті визначено. Разом з тим, слід зазначити, що з моменту затвердження вченою радою Університету освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти "Захист інформації в телекомунікаціях" спеціальності 172 - Телекомунікації та радіотехніка, її перегляд не здійснювався. При цьому, навіть при відсутності стандарту другого (магістерського рівня) вищої освіти за спеціальністю 172, послідовно, в 2019 та в 2020 роках було внесено зміни до Національної рамки кваліфікацій, що ніяк не було відображено в освітній програмі. Відсутність періодичного перегляду освітньої програми не дає можливості до врахування змін, які відбуваються як в законодавстві, так і в сфері захисту інформації в телекомунікаціях, а також не дає можливості виявити суттєві недоліки</p>	<p>8.1. Університет категорично не згоден із обґрунтуванням із твердженням проекту висновку ГЕР про те «що заклад вищої освіти не дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду цієї освітньої програми, що впливає формування та досягнення мети, цілей та результатів освітньої програми». Це твердження абсолютно не відповідає дійсності: 1) Поняття «періодичний перегляд освітньої програми» передбачає перегляд у визначені законодавством та/або ЗВО терміни. 2) Законодавством терміни періодичного перегляду освітніх програм не визначені, а Київський національний університет імені Тараса Шевченка визначив що термін перегляду програми має</p>

<p>1. Запровадити постійні процедури та механізми, які регламентують забезпечення внутрішньої якості освіти та перегляд даної ОП.</p> <p>2. Оприлюднювати результати усіх опитувань щодо якості функціонування ОП на офіційних інформ-ресурсах факультету або кафедри.</p> <p>3. Активізувати взаємодію з роботодавцями щодо реалізації ОП.</p> <p>4. ЕГ наголошує на необхідності перегляду ОП «Захист інформації в телекомунікаціях» відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій зі змінами від 02.07.2020 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-p#Text) в частині, що стосується формулювання інтегральної компетентності, уточнення загальних, фахових компетентностей та відповідних їм програмним результатам навчання.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8 Експертна група вважає, що КНУ ім.Т.Шевченка дотримується визначених процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм. До уваги беруться пропозиції від стейкхолдерів, проте частина такого впливу є опосередкованою і не носить регулярний характер на прикладі даної ОП. В університеті сформована культура якості, що надає змогу забезпечувати вчасне</p>	<p>програм було виконане в червні 2021 р, про що інформація була надана експертам, що відображено в звіті ЕГ (стор.13 Звіту ЕГ, п.4). В даний час виникла потреба в оновленні опису ОП, в тому числі з урахуванням зауважень експертів. При такому оновленні планується оприлюднення запропонованих змін на сайту факультету.</p> <p>3. Зміни Національної рамки кваліфікацій у 2020 році планується врахувати при найближчому оновленні опису ОП (див. попередній пункт).</p>	<p>освітньої програми. Крім того, значний період до чергового перегляду ОП не дає можливості здобувачам вищої освіти оцінити їх вплив на ОП та зміни, які вони пропонують, що знижує мотивацію здобувачів вищої освіти до участі в процедурах оновлення та покращення освітньої програми. ГЕР погоджується із висновком експертної групи про те, що заклад вищої освіти не дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду цієї освітньої програми, що впливає на формування та досягнення мети, цілей та результатів навчання визначених ОП.</p> <p>Зазначені недоліки є суттєвими, і можуть бути усунутими протягом одного року.</p> <p>8.5. Відсутність регулярного перегляду освітньої програми не дозволяє забезпечити її сталий розвиток, оновлення фахових компетентностей та результатів навчання, які ними формуються і оновлювали б освітні компоненти, їх зміст та навчально-методичне забезпечення (зокрема це підтверджено використанням застарілої літератури, та літератури на мові, яку не дозволено до використання законами України, що виявлено при аналізі критерію 4). Таким чином, виявлені ознаки відсутності сталого розвитку освітньої програми дозволяють зробити висновок про те, що система забезпечення якості закладу вищої освіти не забезпечила виявлення недоліків та вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та освітній діяльності з реалізації освітньої програми, що вплинуло на формування та досягнення мети, цілей та результатів освітньої</p>	<p>бути встановлений при її затвердженні. Для даної програми термін перегляду визначено у 5 років (див. опис ОПП), що повністю відповідає практиці провідних університетів Європи, програми яких переглядаються із періодичністю 4-8 років. Таким чином терміни періодичного перегляду жодним чином порушені не були.</p> <p>3) Вказані у обґрунтуванні проекту рішення ГЕР зміни до НРК не були такими які потребували термінового перегляду програми, про що Університет достатньо пояснив при розгляді зауважень по критерію 1.</p> <p>4) Понад те, згідно правил Європейських акредитаційних агенцій внесення суттєвих змін до програми є самою головною підставою для анулювання раніше виданих сертифікатів про акредитацію.</p> <p>5) ГЕР з незрозумілих причин не бажає почути що Університет використовує широку визнану в світі практику забезпечення гнучкості програми за рахунок внесення змін до освітніх компонентів а не за рахунок її безперервних змін програми, що є дуже ризикованим підходом, оскільки при постійних змінах програми навіть сертифікат зразкової акредитації не гарантує якості.</p> <p>6) ГЕР в даному критерії повторює зауваження щодо неврахування змін "в сфері захисту інформації в телекомунікаціях" та "Відсутність</p>
--	--	--	--

<p>реагування на виявлені недоліки в реалізації ОП, але ЗВО не здійснював перегляд даної ОП згідно Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (п. 2.14) та Положення про забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ, яке введене в дію наказом ректора № 384 - 32 від 12 червня 2020 року (п.9). Отже ЗВО під час реалізації даної ОП не забезпечив виявлення існуючих проблем та вчасне і ефективне реагування та виправлення виявлених недоліків. Роботодавці вносили свої пропозиції до даної ОП, що було враховано при її розробці.</p>		<p>програми. Визначені недоліки є суттєвими, і можуть бути усунутими протягом одного року.</p> <p>8.7. Відповідно до підпункту 3 пункту 2 статті 16 Закону України "Про вищу освіту", "система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає здійснення таких процедур і заходів: ... щорічне оцінювання .. науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб".</p> <p>Галузева експертна рада підтверджує відсутність системи оцінювання науково-педагогічних працівників за освітньою програмою та прикладів оприлюднення результатів такого оцінювання. Таким чином, враховуючи зауваження, сформульовані в критеріях 1, 2, 4, 7, підкритеріях 8.1 та 8.5, 8.7, ГЕР робить висновок про те, що система внутрішнього забезпечення якості освітньої програми "Захист інформації в телекомунікаціях" не є сформованою та дієвою.</p> <p>Рекомендації:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Університет має дотримуватися визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми. 2. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Університету має забезпечувати вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації 	<p>регулярного перегляду освітньої програми не дозволяє забезпечити її сталий розвиток", з критерію 4, Це виглядає так, що зауваження проголошується двічі з метою штучно підкреслити недоліки ОП. Університет докладно відповів на некоректність таких зауваженнях у відповіді на критерій 4, Таким чином зауваження проекту висновку ГЕР по підкритерію 8.1 необхідно зняти як такі що не відповідають дійсності і суперечать базовим принципам ECG-2015 (які законодавство України визнає у повному обсязі).</p> <p>8.5.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Висновок по підкритерію 8.5 базується на тому самому абсолютно хибному трактуванню поняття «періодичності», яке Університет спростував коментуючи висновок по підкритерію 8.1. 2) Як було показано при аналізі висновків по критерію 4 теза про використання застарілої літератури виправдана лише частково. 3) Теза про відсутність ознак сталого розвитку освітньої програми є щонайменше дивною - у добре спроектованій програмі всі сутнісні зміни у сфері діяльності за програмою враховуються у освітніх компонентах. сама ж освітня програма має залишатися без змін до накопичення критичної маси проблем які вирішуються шляхом створення нової редакції програми.
---	--	---	---

		<p>освітньої програми.</p> <p>3. Рекомендовано застосувати існуючі в ЗВО механізми оновлення освітніх програм до цієї ОП, переглянути її, скорегувати її компетентності, результати навчання та перспективи розвитку, в тому числі із врахуванням змін, які було внесено до НРК та змін в предметній області ОП.</p> <p>4. Необхідно забезпечити регулярне оцінювання науково-педагогічних працівників та оприлюднення результатів таких оцінювань відповідно до вимог закону України «Про вищу освіту».</p>	<p>Зміни в галузі за 1-2 роки враховувалися шляхом модернізації робочих програм самих ОК та внесення змін у плани окремих занять. Так, у червні 2021 р. з дотриманням усіх необхідних процедур було виконане затвердження змін до всього пакету робочих програм. Проблем з досягненням мети програми немає, про що Експертну групу повідомив запрошений як стейкхолдер проф. А. М, Продеус (НТУУ КПІ), який як голова ЕК при проведенні підсумкової атестації знайомився з досягненнями здобувачів кафедри за спеціальністю 172.</p> <p>4) Висновок про те що «система забезпечення якості закладу вищої освіти не забезпечила виявлення недоліків та вчасне реагування на виявлені недоліки» робиться на підставі голослівного і неправдивого твердження про «виявлені ознаки відсутності сталого розвитку освітньої програми». Якщо б ми не мали безумовної поваги до членів ГЕР то заявили б про наявність суб'єктивного упередженого підходу. Сподіваємося що у остаточному тексті висновку такі недоречності будуть виключені. Таким чином, насправді за даним підкритерієм відсутні недоліки які можна було б вважати суттєвими і таким які було б необхідно терміново виправляти.</p> <p>8.7. Щодо обґрунтування</p>
--	--	--	---

			<p>зауваження по підкритерію 8.7 то Університет уже (в відповіді на зауваження по критерію 6) їх повністю спростував. Твердження проекту висновку ГЕР про «<i>відсутність системи оцінювання науково-педагогічних працівників за освітньою програмою та прикладів оприлюднення результатів такого оцінювання</i>» не відповідає дійсності.</p> <p>Висновок проекту висновків ГЕР «система внутрішнього забезпечення якості не є сформованою» є:</p> <p>1) повністю неправдивим; 2) обурливим і образливим для університету; 3) не відповідає оцінці системи забезпечення якості освітньої діяльності в Університеті схваленій уже в понад 90 висновках Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти України (кожна шоста із акредитованих програм акредитована як «зразкова»).</p> <p>Щодо рекомендацій ГЕР:</p> <p>1. Університет дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.</p> <p>2. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти Університету забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОП.</p> <p>3. З врахуванням отриманих за</p>
--	--	--	---

			<p>останній рік побажань стейкхолдерів і з врахуванням результатів акредитації ОПП буде переглянута у встановленому в Університеті порядку.</p> <p>4. Щорічне оцінювання науково-педагогічних працівників здійснюється і буде здійснюватись згідно рішень прийнятих Університетом в рамках своєї академічної автономії на виконання норм законодавства.</p> <p>Університет щиро просить членів галузевої експертної ради зняти висновки наведені у проекті висновку за даним критерієм як такі що є, щонайменше, просто помилковими, зняти відповідні рекомендації і оцінити роботу системи забезпечення якості освіти Університету щонайменше на рівні В.</p>
--	--	--	---

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень В	Рівень В	Рівень В	Рівень В
<p>Загальний аналіз щодо Критерію 9: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9. Сильні сторони: 1. У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка визначені чіткі, зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП. 2. ЗВО оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті достовірну інформацію про ОП в обсязі,</p>	<p>По зауваженню щодо слабких сторін надаємо такі пояснення: 1. При розробці та затвердження цієї програми, як нової, оприлюднення проекту відбувалося, про що є інформація в відомостях про самооцінювання. Оскільки офіційно програма була введена в дію у серпні 2019 р. і до цього навчального року не було мінімально прийнятного контингенту студентів, опис ОП ще не оновлювався. Оновлення програми стосувалось тільки зміни робочих програм ОК. При оновленні опису ОП планується оприлюднення запропонованих змін на сайті факультету, як того вимагають</p>	<p>Рекомендації: Рекомендовано запровадити практику збирання пропозицій від зацікавлених сторін за допомогою використання спеціальних онлайн форм (наприклад Google forms).</p>	<p>Законодавчо технічні інструменти взаємодії ЗВО зі стейкхолдерами не закріплені. В рамках цієї ОП взаємодія зі стейкхолдерами була реалізована значною мірою через безпосереднє спілкування з роботодавцями. З врахуванням наданих рекомендацій буде приділено більше уваги формалізації цього виду діяльності і, зокрема, вивчене питання про доцільність збирання пропозицій від зацікавлених сторін за допомогою використання онлайн форм.</p>

<p>достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін та суспільства. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.</p> <p>Слабкі сторони:</p> <p>1. Недостатнє інформаційне наповнення сайту кафедри та факультету щодо оприлюднення проектів ОП, внесених пропозицій та змін від стейкхолдерів.</p> <p>Недоліки:</p> <p>1. Роботодавці недостатньо ознайомлені з можливістю перегляду проекту ОП на сайті університету.</p> <p>Рекомендації:</p> <p>1. ЕГ рекомендує запровадити практику збирання пропозицій від стейкхолдерів за допомогою використання спеціальних форм, наприклад Google forms, публікувати на сайті результати громадських обговорень після їх закінчення.</p> <p>2. Активніше ознайомлювати роботодавців з місцезнаходженням ОП на сайті факультету з метою висловити зауваження та пропозиції.</p> <p>3. Покращити роботу по оприлюдненню і оновленню документації щодо впровадження ОП на сайті університету.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 9. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9. На сайті висвітлені необхідні документи, проект ОП розміщений на сайті факультету, також є можливість внесення пропозицій стейкхолдерами. Вищезазначений</p>	<p>нормативні документи. Щодо недоліків: Оскільки перегляду ОП досі не було, потреби знайомити роботодавців з такою можливістю не виникало. При найближчому перегляді ОП все необхідне для цього буде зроблене.</p>		
---	---	--	--

<p>недолік та слабка сторона суттєво не впливають на реалізацію ОП. Встановлені факти дають можливість зробити висновок про загальну відповідність Критерію 9 встановленим вимогам і робить висновок про відповідність даного критерію рівню В.</p>			
---	--	--	--